

Олн дунд кедг кӱдлмшиг ясрулхмн

Яшкульск район — таньгъчин шин райодин негнь. Хальмг таньгъч шинӱс бӱрдсн учрар гарсн шин районд 1957 джилн туршарт 862 хальмг ӱрк-бул нӱудж ирсн. Иим йовдл района (партийн организацин бмн КПСС-н ЦК-н хальмг келн ӱмтнӱ автономн таньгъч бӱрдӱхин тускар гаргъсн токтавр кӱцӱлгъӱр тодрха болн даалгъврта тӱрмӱд тӱвсмн. Эн учрар шидр болсн Яшкульск района партийн конференцин делегатир партийн комитетин сеглӱтр ӱр Каргина тооцана доклад сонъсад, кӱундвр кехлӱрн, тер тӱрмӱд кӱцӱлгънд ик оньган ӱгцхӱв.

Нӱудж ирсн хальмг ӱрк-булмӱдт гидж районд 436 пӱтртӱ 311 гер тосхгдв. Кӱдлмш кедж чадх улс цугтан кӱдлмшт орулгдв. Эврӱннь тӱрскнӱр ирцхӱсн хальмгуд шунмгъа кевӱр района эдл-ахуг ӱсгхд орлцджана. 684 кӱн хӱбчнрин болн малчнрин бригадст, 63 кӱн механизатормуд болдж кӱдлдж йовцхана.

— Шин олн улс манур ирсӱр, мана чидл ӱсӱл, район урдкасн зӱвӱр сӱӱнӱр эдл-ахун кӱдлмшӱн эн джил кӱцӱв. Государствд ноос орулдж ӱглгънӱ джилӱ зурагъан 105,2 процент, буудӱн—100 процент, ӱндгнӱ—102 процент кӱцӱвдн, 1956 джиллӱ дӱнъгцӱлхлӱ хӱбдин тонь 33684 толгъа, бод малин—1030 толгъа ӱсв гидж докладчик келв.

Болв докладчик болн кӱундврт орлцдж ӱг келцхӱсн делегатир, кӱдлмшт бӱӱх дуту-дундиг илдкдж келхлӱрн, район хӱбдин тоогъинь ӱсглгънӱ зурагъан кӱцӱсн уга, мах государствд орулдж ӱглгънӱ зура кӱцӱлгънд кӱч кӱрч чадсн уга, хӱд, хургъдас гару икӱр гарв, махна зурад эцн мал орулдж ӱгднӱ гидж заадж келцхӱв.

Кӱундврт орлцсн делегатир хӱд ӱсглгънӱ даалгъвр ягъад эс кӱцӱгдснд, эн халхар ямр дуту-дунд бӱӱсинь илдкдж келлгънд ик килмджӱн тӱвцхӱв. Эдн кӱч-кӱлсч улсла кедг кӱдлмш сул, кӱдлмшин сӱн дамшлт тархагдхш, эклц партийн организацин болн бӱӱрн

газрин Советмӱдин нилчинь ӱдлӱллгънд оньган багъар ӱгдгиг заацхав.

— Мана эклц партийн организацин малин кӱдлмшт 22 коммунист болн 33 комсомолец илгӱв, — гидж „Лиманный“ совхозин парторганизацин сеглӱтр ӱр Хомутников келв. — Партин 3 баг фермст гаргъвдн, эднӱр тӱшг кегъӱд кӱдлмшчнр дунд политическ цӱӱлгъврин кӱдлмш делгрӱлнӱ бидн. Энӱнӱ ашднъ манд сӱӱнӱр кӱдлдж, зурагъан давулдж кӱцӱдг хӱбчнр, малчнр бӱӱнӱ. Эднӱс ӱӱрмӱд Манджиев, Очиров, Князев—эдниг заадж болхмн. Болв, района гардчнрин манд кӱргдг дӱнъгнъ йир сул. ӱӱрмӱд Каргин болн Азыдов хӱбчнрин бригадст ирхш, эднд лекцс, докладс умшхш—гидж ӱр Хомутников ӱгӱн тӱгсӱв.

Нӱудж ирсн хальмг ӱрк-булмӱдиг тосдж авч бӱӱрлӱллгънд гарсн дуту-дундин тускар делегат ӱр Бембеева келв. Хальмг олн-ӱмтнд лекцс, докладс тӱрскн келӱрнъ умшлгън кегдхш гидж эн заав.

— Олн дунд политическ цӱӱлгъврин кӱдлмш сул, эн учрар малчнр дунд кӱдлмштӱн удав бӱл уга, хайчкад гарад йовдж одлгън гарна, — гидж „Гашунский“ совхозин директор ӱр Дровалев заав. — Мана совхозд хӱбчнрин 80 процентнъ сольгдв, малас ик гару гарв, эн учрар кесг малчнр заргъла чигн харгъв. Цӱӱлгъврин, сургъмджин кӱдлмш кегдг болхла иим йовдл гарх чигн уга бӱӱсмн.

Куч-кӱлсчнрин депутатнрин района Советин кӱцӱгч комитет гардврн, нӱкдӱн сулар кӱргдгин тускар Чилгирск поселкин Советин ахлач ӱр Ходжгорова келв. — Бидн ода кӱртл сунъгъачнрин ӱгсн даалгъвр кӱцӱлгъӱр кӱдлмш делгрӱлад угавдн. Райисполком манас тооца некхӱс биш, заавр, сургъмдж ӱгхдоньган тусхахш гидж эн заав.

Района партийн организацин идеологическ болн политическ кӱдлмшин кӱцвр, дуту-дундинь илдкдж райкомин пропагандин болн агитацин отделн заведующ ӱр Котова келв.

„Кировский“ совхозин, райпотребсоюзин эклц партийн организацин партийн сургъуль сулар кегддж йовхинь, района кӱцӱгч комитетин культурин отдел муугъар кӱдлджӱхинь эн шалгъдж келв.

— „Хӱбчин ӱдр“ гидж мана районд урднъ кегдг бӱӱсн ода мартгдв, тӱрӱн нӱурт йовх кӱдлӱчнрин дамшлтнъ тархалгън кегдгӱн уурв, райком болн райисполком энӱнд гемтӱ—гидж делегат Кичиков заав. „Кировский“ совхозар ӱлгӱр авч ӱр Кичиков, кӱдлмш бӱрдӱлгън му болхла эдл-уушин ӱн икӱр ӱдлдгинь ӱзӱлв.

Делегатир ӱӱрмӱд Землянский, Аттаринов, нань чигн, гӱулгӱнӱ болн залгълдана кӱдлмшин гардчнриг шалгъдж келцхӱв. Гӱулгӱнд тӱмк, давсн шамин тосн уга. Малчнр эн тоотиг хӱӱгъад хол газрт йовцхана.

— Мана тооцаг КПСС-н райкомин бюро кесг дакдж сонъсхар седчкад терундӱн кӱрсн уга. Комсомолин пленум болсн, терунд райкомас кӱн орлцсн уга—гидж ВЛКСМ-н райкомин сеглӱтр ӱр Журавлев келв. — Партийн гардвр иим сул болсар мана кӱдлмшт ик тӱрвр харгъна, дуту-дунднъ дала.

ӱр Журавский политическ болн научн медрл тархалгъна обществ сулар кӱдлджӱхинь заав. Обществд 48 член бӱӱнӱ, болв эдн кӱцӱр олзлгдхш, эн учрар района центрин бийднъ лекцс хая-хгя умшгдна гидж эн келв.

Конференц деер 17 кӱн босдж ӱг келв. Эдн цугтан куч-кӱлсчнр дунд кедг кӱдлмшиг ясрулхмн гидж заацхав. Делегатнрин келсн ӱгнъ Яшкульск района партийн организацин КПСС-н ХХ-ч хургин шиидврмӱдиг кӱцӱдж чадх аргъ-чидлтӱгъинь иткӱлв.

Конференц шин райком сунъгъв. Бӱрдӱгч пленум болсн. КПСС-н райкомин негдгч сеглӱтрт ӱр И. Ф. Азыдов, хойрдгчд—ӱр В. А. Хадеев, сеглӱтрт ӱр А. П. Дубровин сунъгъдв.

А. ЛОПАТИНА.

(Мана корреспондент).